

LA SOCIETAT NORD-AMERICANA REACCIONA AMB PRUDÈNCIA

Bush, la continuïtat de Reagan

Els nord-americans votaren el passat 8 de novembre per l'aspirant que millor representava la continuïtat de la 'revolució conservadora' engegada fa vuit anys pel sens dubte carismàtic Ronald Reagan.

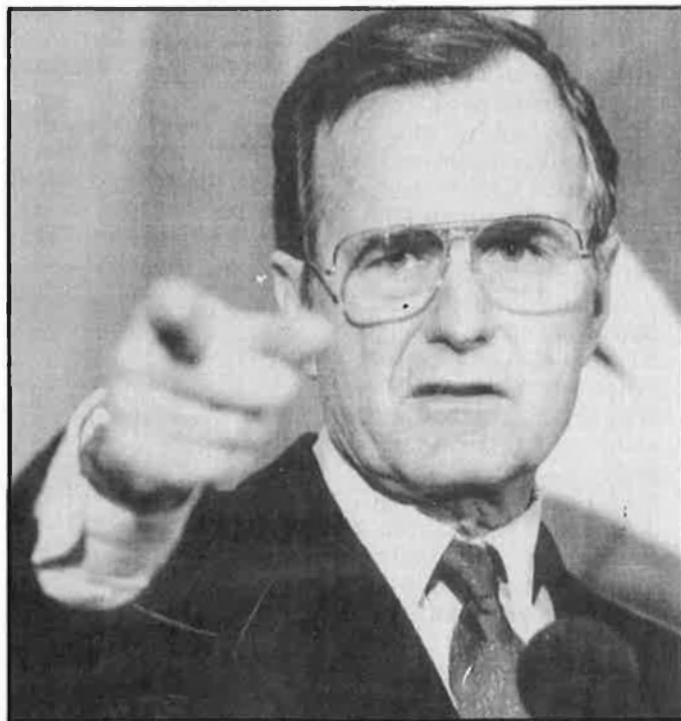
George Bush, sense gaire capacitat de comunicació amb l'electorat, però amb més presència que el seu contrincant, Michael Dukakis, s'aprofità de l'herència deixada per Reagan, un president que ha sabut aplicar una política controvertida però ben acceptada per la majoria dels nord-americans.

El fenomen Reagan, admirat per la primera ministra britànica, Margaret Thatcher, encara no és molt entès a Europa. En aquesta part del món encara no es comprèn la popularitat d'un president bel·ligerant, sense memòria, més aviat inculte i fàcil de ridiculitzar no sols pels humoristes. En canvi, els nord-americans l'han convertit en el president més apreciat des del final de la segona guerra mundial, agraint la seva fermesa en aspectes puntuals de política externa —ajuda a la 'contra', invasió de Granada, presència naval al golf Pèrsic— i les reformes fiscals, que han relançat l'economia a costa d'un espectacular augment del dèficit públic i del nombre de pobres. Però, sembla que els partícips de l'estil de vida nord-americà són bastant insensibles a aquest últim punt.

Bush haurà, doncs, de superar la imatge d'un home gris que ha viscut a l'ombra de Reagan durant els vuit anys que ha ocupat la vice-presidència. Aquesta tasca, la més prioritària, no serà fàcil. El llegat de Reagan és producte de la seva habilitat en interpretar les ànsies del nord-americà mitjà, però també d'una conjuntura internacional favorable que li ha permès reunir-se en quatre ocasions amb el líder soviètic, Mikhaïl Gorbtxov, i, el que és més important, firmar els acords de reducció d'armament nuclear d'abast mitjà.

Antoni Castel

Les primeres i ràpides decisions del president electe ja anticipen que vol demostrar independència respecte a Reagan. Un dia després de la victòria, Bush designà James Baker secretari d'Estat del govern que es formarà a la Casa Blanca el pròxim 20 de gener, quan Reagan li traspassi els poders. L'elecció de Baker no ha sorprès els

Bush ha de superar la imatge d'home gris.

analistes, que ja havien destacat l'ascensió fulgurant de l'ex-secretari del Tresor de Reagan en fer-se càrrec de la campanya electoral de Bush. Baker aconseguí, amb tècniques publicitàries, difondre un Bush segur de si mateix, serè i amb capacitat de decisió, tres qualitats que no havia pogut demostrar a la vice-presidència. La victòria de Bush fou, doncs, el resultat de la mescla de tres factors ben diversos: una campanya electoral ben dissenyada, la bona gestió de Reagan i els errors de

Dukakis.

La designació de Baker significa també una ruptura amb l'administració anterior, encara que sense abjurar dels principis reaganians. La decisió de Bush de prescindir de George Shultz no es pot interpretar com l'intent de desenvolupar una política exterior diferent, sinó com el de col·locar ben a prop un home de la seva confiança, com Baker, amb provades habilitats diplomàtiques. No es pot oblidar que

Baker impulsà a la cimera conjunta del Fons Monetari Internacional (FMI) i del Banc Mundial, celebrada a Seül l'any 86, un pla econòmic per als països més endeutats, projecte que no es pogué dur a terme per les reticències dels mateixos deutors.

No obstant això, la diplomàcia de Baker es presenta continuista, amb especial dedicació a les relacions amb la Unió Soviètica aprofitant la distensió, un reforçament de la cooperació amb Europa en l'aspecte militar i un intent de solucionar dos conflictes regionals en negociació —Angola i Kampuchéa— i el més difícil problema d'Orient Mitjà.

L'anunci de Bush que Baker viatjarà a Brussel·les el mateix mes de gener per avisar els aliats de l'Orga-

nització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN) de la intenció del president de reunir-se amb Gorbtxov presagia una etapa sense gaires entrebancs, dedicada a polir aquesta relació no bel·ligerant amb la Unió Soviètica.

Naturalment, això afavorirà la recerca de solucions als conflictes regionals, sempre que Gorbtxov continuï imposant la seva política realista, anomenada *perestroika*, als membres més reacis de la *nomenklatura*.

La convergència de punts de vista,

que existeix als problemes d'Angola i Kampuchéa, no és tan clar al d'Orient Mitjà, on el lobby jueu pressiona per impedir un compromís nord-americà amb els palestins. Tampoc hi és a Afganistan després que Moscou ha congelat la seva retirada i Reagan ha rebut una delegació dels mujaidins, als quals prometé continuar armant. Però, en el conflicte de Nicaragua, el més popular als Estats Units, cal no ser tan optimista. A la campanya, Bush prometé que continuaria l'obra de Reagan, és a dir, donant suport a la *contra* per desestabilitzar el règim sandinista, ja prou arruïnat per les catàstrofes naturals, els vuit anys de guerra i l'evident mala gestió.

En el pla intern, es preveu que la nova administració també adopti una política econòmica i social continuista, encara que lluitant per contenir un dèficit que es calcula en més de 350.000 milions de dòlars (42 bilions de pessetes), resultat de la disminució dels ingressos per impostos i de l'entrada massiva de productes estrangers, especialment japonesos.

La victòria de Bush, coneixent les enquestes i el poc impacte de Dukakis, no ha sorprès quasi ningú. El vicepresident només havia de presentar una imatge sense indecisions i ho aconseguí als debats televisius, amb el demòcrata, i a l'avorrida campanya electoral. Bush, encara que sense les dots artístiques de Reagan, no és, ni de bon tros, un home gris com pretenien alguns analistes. Fill d'una família aristocràtica de Nova Anglaterra —l'embrí de l'actual Estats Units—, Bush s'educà en els millors col·legis i a la selecta universitat de Yale, on quasi hi ha bufetades per ingressar.

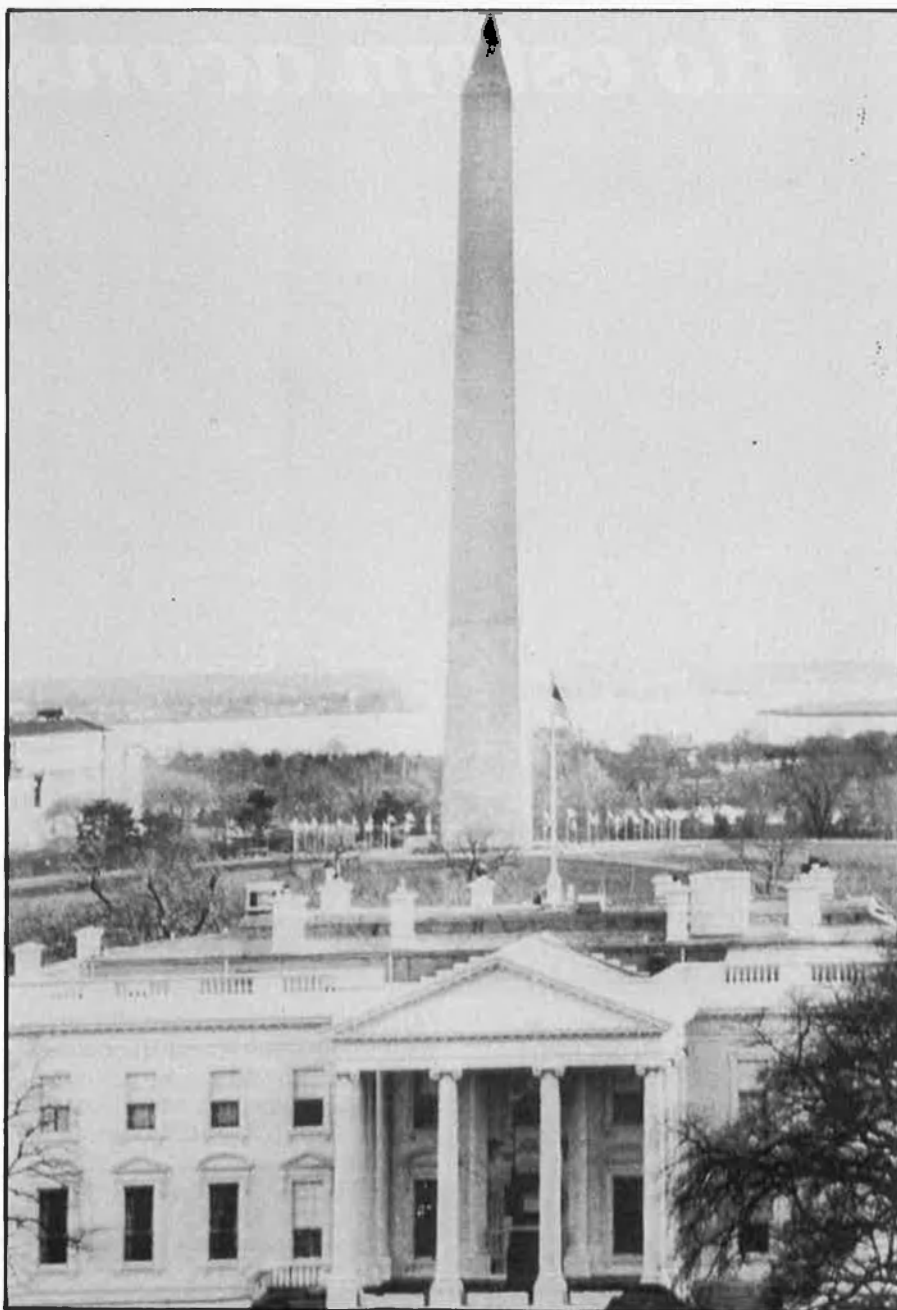
Després de participar com a pilot al Pacífic durant la segona guerra mundial i de casar-se amb Barbara, una dona més gran que ell, Bush es dedicà a fer diners i creà una empresa petroliera, anomenada Zapata, a l'estat de Texas. Arribà a l'alta política de la mà de Richard Nixon, qui l'anomenà representant a Pequín i posteriorment ambaixador davant les Nacions Unides. La seva fidelitat als republicans durant l'escàndol *Watergate* fou recompensada per Gerald Ford amb la direcció de la CIA, l'estat dins de l'estat.

Després del parèntesi demòcrata de Jimmy Carter (1977-1981), Bush tornà als escenaris intentant la designació republicana al 1980, però aviat comprengué que valia més aliar-se amb Reagan que combatre'l. D'aquesta simple deducció sorgí la seva amistat

amb Reagan, qui el nomena company de *ticket* a les eleccions d'aquell any. Després, vuit anys de vice-presidència, sense gaire poder executiu, però amb contactes amb els caps d'estat i govern d'arreu del món. Es tracta, no es pot negar, d'un dels millors expedients d'un president electe, només afectat negativament per la designació d'un company de *ticket*, Dan Quayle, que tan sols té al seu favor un físic que recorda Robert Redford.

El camp demòcrata ha estat sacsejat per aquesta derrota, no menys cruel per més esperada, però que ha posat en evidència la falta d'un personatge que pugui catalitzar les aspiracions del poble nord-americà. Dukakis, un bon governador de l'estat de Massachu-

setts, s'estavellà el dia 8, deixant enrere una acceptable campanya a les primàries i oblidades ja les bones expectatives que aixecà aquest estiu, després de celebrada la convenció del partit. No és temps per fer pronòstics, però és quasi segur que els demòcrates triaran un altre polític per a les eleccions de 1992. Amb Dukakis, encara que més experimentat, o amb Jackson, l'aspirant que de moment no pot superar la barrera racial, no hi ha garanties que els demòcrates reconquistin la Casa Blanca. Podrien, també, esperar que l'any màgic de 1992 es presenti més propici, sobretot si Bush fracassa o es desfà com un castell aquest somni reaganianà aixecat sobre uns quants milions de pobres. □

El pròxim 20 de gener, Bush ocuparà la Casa Blanca.